

ŚRODKI KARNE
JAKO INSTRUMENT POLITYKI KRYMINALNEJ

Mirosława Melezini

ŚRODKI KARNE
JAKO INSTRUMENT POLITYKI KRYMINALNEJ

Temida2

Białystok 2013

Redaktor Naukowy Wydawnictwa Temida 2: Cezary Kosikowski

Rada Naukowa Wydawnictwa Temida 2:

Przewodniczący Rady Naukowej Wydawnictwa Temida 2: Emil W. Pływaczewski

Członkowie z Uniwersytetu w Białymstoku: Stanisław Bożyk, Leonard Etel, Ewa M. Guzik-Makaruk, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Cezary Kulesza, Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Maciej Perkowski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Ryszard Skarzyński, Halina Świączkowska, Jaroslav Volkonovski, Mieczysława Zdanowicz

Członkowie z Polski: Marian Filar (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Edward Gniewek (Uniwersytet Wrocławski), Lech Paprzycki (Sąd Najwyższy)

Członkowie zagraniczni: Lidia Abramczyk (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś), Vladimir Babčák (Uniwersytet w Koszycach, Słowacja), Renata Almeida da Costa (Uniwersytet La Salle, Brazylia), Chris Eskridge (Uniwersytet w Nebrasce, USA), Jose Luis Iriarte Angél (Uniwersytet Navarra, Hiszpania), Marina Karasjewa (Uniwersytet w Woroneżu, Rosja), Bernhard Kitous (Uniwersytet w Rennes, Francja), Martin Krygier (Uniwersytet w Nowej Południowej Walii, Australia), Petr Mrkyvka (Uniwersytet Masaryka, Czechy), Marcel Alexander Niggli (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria), Andrej A. Novikov (Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu, Rosja), Sławomir Redo (Uniwersytet Wiedeński, Austria), Bernd Schünemann (Uniwersytet w Monachium, Niemcy), Sebastiano Tafaro (Uniwersytet w Bari, Włochy), Wiktor Trinczuk (Kijowski Narodowy Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiejkolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Centrum Nauki w ramach projektu badawczego Nr 2011/01/B/Hs5/02605, zatytułowanego „Środki karne jako instrument polityki kryminalnej”.

ISBN 978–83–62813–36–0

Recenzent: Emil W. Pływaczewski

Opracowanie graficzne i typograficzne: Jerzy Banasiuk

Projekt okładki: Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna: Jerzy Banasiuk

Korekta: Wojciech Kotowski

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie.....	13

ROZDZIAŁ I

Narodziny koncepcji kar dodatkowych w polskim prawie karnym

§ 1. Kary dodatkowe w systemie środków reakcji karnej przed unifikacją prawa karnego	19
§ 2. Kary dodatkowe w poglądach doktryny okresu II Rzeczypospolitej Polskiej	27
§ 3. Kary dodatkowe w systemie kar kodeksu karnego z 1932 r.	37

ROZDZIAŁ II

Kary dodatkowe w prawie karnym Polski Ludowej i w orzecznictwie sądowym w latach 1970–1997

§ 1. Kary dodatkowe w prawie karnym do czasu wejścia w życie kodeksu karnego z 1969 r.	47
§ 2. Kary dodatkowe w kodeksie karnym z 1969 r.	62
§ 3. Praktyka orzekania kar dodatkowych w latach 1970–1997	82
1. Kary dodatkowe orzeczone obok kar zasadniczych	82
2. Kary dodatkowe orzeczone samoistnie.....	90

ROZDZIAŁ III

Środki karne na tle założeń politycznokryminalnych kodeksu karnego z 1997 r.

§ 1. Środki karne w kodeksie karnym z 1997 r. w pierwotnym brzmieniu.....	93
§ 2. Rozbudowa katalogu środków karnych	116
§ 3. Zmiany w regulacjach środków karnych	132

§ 4. Formy prawne orzekania środków karnych.....	144
1. Środki karne orzekane obok kar	144
2. Środki karne orzekane samoistnie	148
3. Środki karne orzekane tytułem środków probacyjnych.....	156
4. Środki karne orzekane tytułem środków zabezpieczających	162

ROZDZIAŁ IV

Środki karne w orzecznictwie sądów w latach 1999–2011 w świetle danych statystyki sądowej

§ 1. Środki karne orzeczone obok kar w latach 1999–2011	167
§ 2. Środki karne orzeczone samoistnie w latach 1999–2011	210
§ 3. Środki karne orzeczone tytułem środków probacyjnych	216
§ 4. Środki karne orzeczone tytułem środków zabezpieczających.....	223

ROZDZIAŁ V

Poglądy teoretyków prawa karnego na temat środków karnych w świetle wyników badań empirycznych

§ 1. Metoda badań	227
§ 2. Wyniki badań	228

ROZDZIAŁ VI

Poglądy sędziów i prokuratorów na temat środków karnych w świetle wyników badań empirycznych

§ 1. Metoda badań	243
§ 2. Wyniki badań	244

Podsumowanie	273
--------------------	-----

Wnioski <i>de lege ferenda</i>	293
--------------------------------------	-----

Bibliografia	299
--------------------	-----

Wykaz najważniejszych aktów prawnych cytowanych i wykorzystanych w pracy	346
Spis tabel	318
Aneks – kwestionariusz ankiety	321